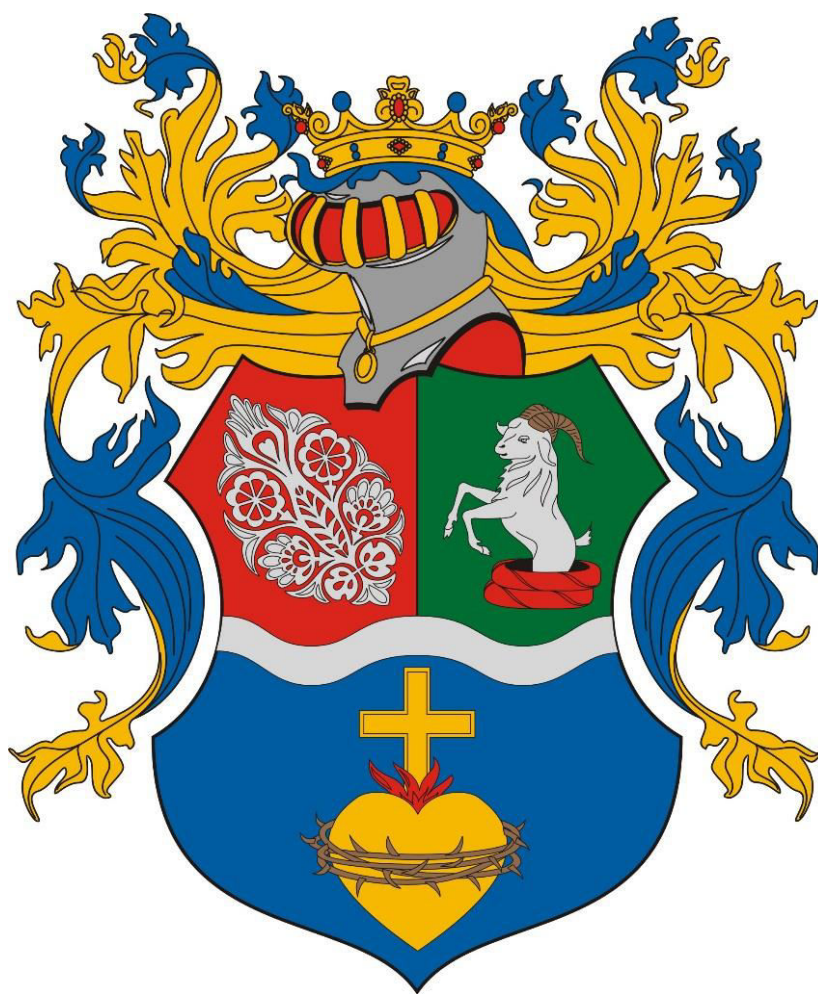

Baks Község Integrált Foglalkoztatási Stratégiája

1 TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
2 HELYZETELEMZÉS	5
2.1 A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA	5
2.2 DEMOGRÁFIA.....	5
2.3 INTÉZMÉNYRENDSZER, ELLÁTOTTSÁG, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK	6
2.4 LAKÁSÁLLOMÁNY, INFRASTRUKTÚRA	6
2.5 GAZDASÁGI HELYZET, FOGLALKOZTATÁS, MEZŐGAZDASÁG	7
2.6 TURIZMUS, IDEGENFORGALOM. KULTÚRA	8
2.7 KÖZLEKEDÉS JELLEMZŐI	9
2.8 MÁRIA TELEP.....	9
3 BAKS JÖVŐKÉPE	9
4 SWOT ELEMZÉS	10
5 PROBLÉMATÉR MEGHATÁROZÁSA	13
6 BAKS ÉRTÉKRENDJE	14
7 BAKS 2018-BAN	15
8 PROGRAMKATALÓGUS	17
8.1 TURIZMUS	20
8.2 GAZDASÁGFEJLESZTÉS	21
8.3 HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS.....	22
8.4 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS.....	23
9 A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK GARANCIÁI	24
10 A FOGLALKOZTATÁS FEJLESZTÉSE	25
11 CÉL-PROGRAM MÁTRIX	25

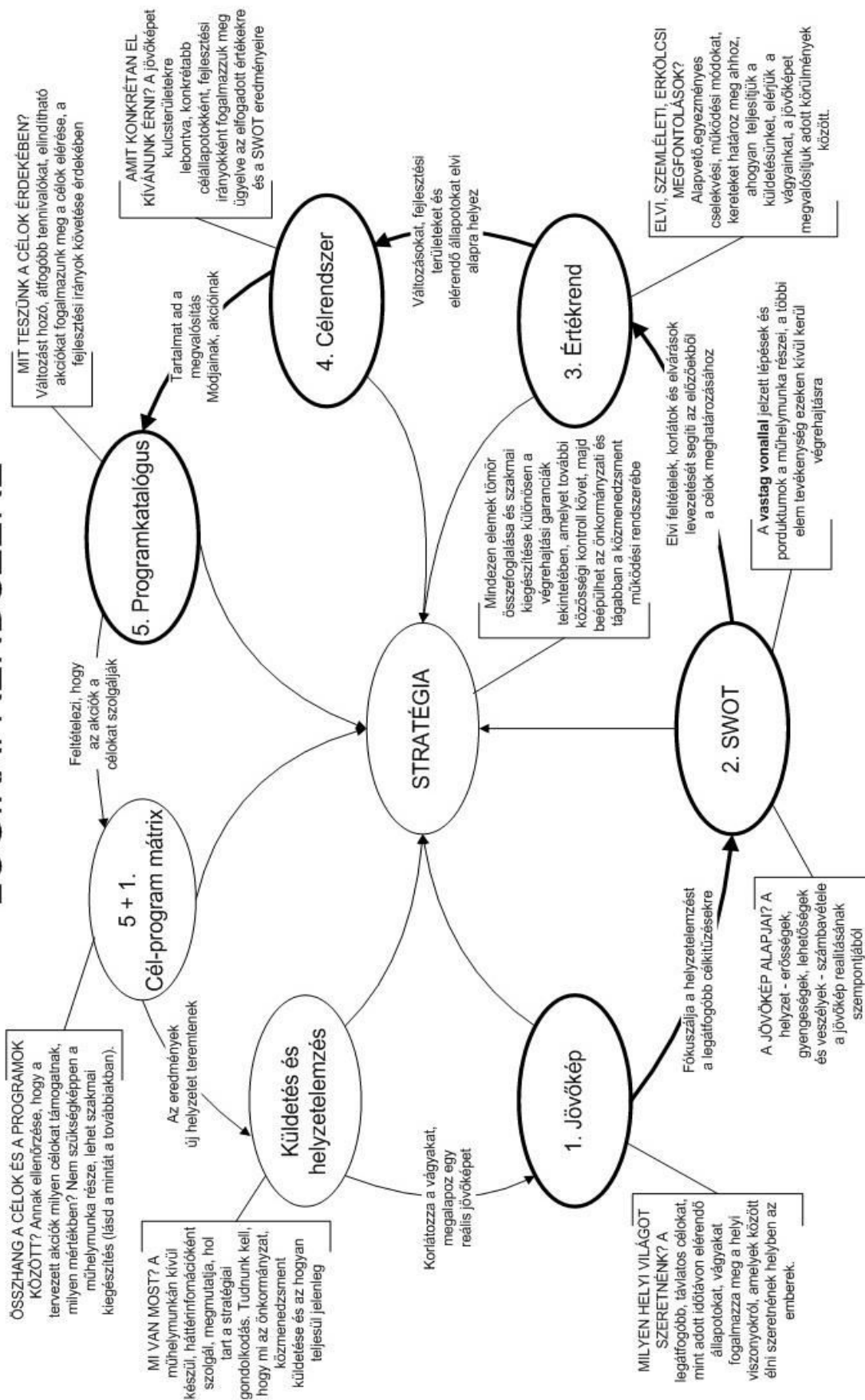
I. BEVEZETÉS

Baks, kicsiny település a Dél-Alföldön, a Tisza partján. A baksiak szorgalmasak és törekvők. A változatlanságot 2005 óta újabb és újabb fejlesztések, programok, a falu életét megváltoztató beruházások követték. Baksnak nagy tervei vannak. Önálló faluvá szeretne válni. Az új épületek gombamód szaporodnak, a település csatornázása most fejeződött be, halastavat szeretnének építeni, hogy ide vonzzák a turistákat, a lakosoknak folyamatosan lehetőséget biztosít a településvezetés arra, hogy felkészüljenek a változásokra és követni tudják a fejlődés egyre gyorsabb ütemét. A baksiak összefogtak, hogy kitörjenek a csendből és jobb életet biztosítsanak maguknak és családjaiknak. A szakemberek számos innovatív módszert dolgoztak ki és alkalmaznak Bakson, hogy e fejlődést segítsék. A baksi-modell működik, romák és nem romák karöltve hatalmas lelkesedéssel, elszántan dolgoznak egy jobb jövőért.

Baks az elmúlt években tudatosan építkezve vett részt pályázatokon. A különböző programok szinergiáját igyekszünk megteremteni és megtartani, a futó és tervezés alatt álló projekteket összekapcsolni. E szellemben, Baks Község Önkormányzata a Nemzeti Községi Akadémia Egyetemmel karöltve az ÁROP-2.2.22-2013-2013-0001 azonosító számú "Képzés a konvergencia régiókban lévő önkormányzatoknak" című kiemelt projekt keretében „Közösségi bázisú helyi stratégiaalkotás” címmel 3 napos tréninget és rendezvénysorozatot tartott.

A három műhelymunkából és egy záró konferenciából álló program célja az volt, hogy helyi szereplők bevonásával egy olyan integrált foglalkoztatási stratégia készülhessen, amely meghatározza a település majdani fejlődési irányát. A megalkotott stratégia segítheti a helyi erőforrások optimális és ésszerű kiaknázását, a hagyományok megtartását, az ötletek és álmok megvalósulását. Mindezen tényezők szinergiája Baksot fejlődő, virágzó községgé formálhatja. A megalakult munkacsoport határozata szerint a Helyi Közösségi Akadémia keretén belül Baks Község Foglalkoztatási Stratégiája készült el. Közösségi bázisú stratégia alkotásunk logikai menetét és rendszerét a következő tematikus ábra mutatja:

A KÖZÖSSÉGI BÁZISÚ HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIAALKOTÁS LOGIKAI RENDSZERE

2 HELYZETELEMZÉS

2.1 A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Baks község a Dél-alföldi régióban, Csongrád megye északi részén, Szegedtől 35 km-re fekszik, része a Kisteleki Járásnak. Baks természeti adottságait tekintve több száz évre visszamenőleg meghatározó jelentőséggel bírt a térségben annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termelés, az ipari létesítmények jellemzően a 14 km-re található Kisteleken települtek le. A település legnagyobb átmérője 11 km, összes területe 6186 ha, a belterület 226 ha. A község keleti határán 10 km hosszúságban folyik a Tisza. A község területén több kunhalom feltárás, feltáratlan és különleges régészeti védetség alatt álló terület található. Viszonylag fiatal település, 1947-ben lett önálló, előtte Sövényházához /jelenlegi Ópusztaszer/ tartozott. A település ezt követően indult erőteljesebb fejlődésnek, ekkor épültek ki a főutcától keletre eső teleksorok. Baks község külterülete szántóföld, rét, kevés erdőfolttal. Tanyák elenyésző számban vannak. Táji értéket a Tisza és a Tisza menti ártéri erdők, és az összefüggő vízenyős részek képviselnek. A belterület teljes egészében, a külterület is zömmel tájvédelmi oltalom alatt áll.

Baks településszerkezete három nagyobb egységből áll: Baksi Szőlő, Baksi Major, Mária telep. A falu centrumát a Szőlő megnevezésű központi fekvésű terület adja. Itt található az intézmények és a szolgáltatások zöme. A Faluház, a Szent Miklós Katolikus Óvoda és Általános Iskola, az önkormányzati hivatal, piactér, központi buszmegálló, templom, üzletek, vendéglő, cukrászda helyezkedik el a központban. Kialakításra került itt játszótér, park és parkoló is. A Mária telep – amely egy szegregált, főként romák által lakott településrész - esik a legmesszebb a központtól. A szegregátum lemaradása a település másik két részétől a szolgáltató és az infrastrukturális téren is számottevő. A Bakson élő cigány lakosság nagy része, kb. 95 %-a itt lakik. A Major jobb helyzetben van, mint a Mária telep. Közelebb van az átmenő forgalomhoz is és a község centrumához is, de fejlettsége a Baks-Szőlő területtől szintén elmarad.

2.2 DEMOGRÁFIA

Az állandó lakosság száma 1990-2014 között fokozatosan, bár nem nagymértékben, de évről-évre csökken. A csökkenés mértékét az alábbi táblázat mutatja:

Év	Fő	Év	Fő	Év	Fő
1990	2466	1999	2368	2008	2190
1991	2432	2000	2378	2009	2165
1992	2423	2001	2374	2010	2095
1993	2403	2002	2321	2011	2091
1994	2413	2003	2317	2012	2085
1995	2430	2004	2297	2013	2080
1996	2418	2005	2302	2014	2077
1997	2371	2006	2279		
1998	2384	2007	2229		

A település az elmúlt 14 év során elveszítette csaknem a lakosság egyötödét. A korosztályi megoszlás szerint az aktívkorú lakosság körébe tartozik a településen élők 56,26%-a, a 60 év feletti az állandó népesség 22,4%-a. A 18 éven aluliak aránya az állandó népességen belül

21,34%. Bakson a 18 éven aluliak aránya a 0-13 évesek korosztályában magasabb, mint a járási átlag, míg a 14 éves és a 15-17 éves korosztály esetében minimálisan elmarad attól.

A 18 év alatti korosztály magas létszámmal reprezentált a községben. A demográfiai adatok azt mutatják, hogy Bakson a lakosság lassú fogyása mellett a 18 év alatti korosztály viszonylag magas számban van jelen, széles az aktív korú lakosság száma és aránya is.

A Mária telep, amely Baks egyetlen szegregátuma, a település központjától kb. 1 km-es távolságban helyezkedik el. A központi elhelyezkedésű Baks-Szőlő és a Mária telep között egy vízenyős, Natura 2000-es terület található. A község más részein, integrált lakókörnyezetben is élnek roma családok. A településen a lakónépességen belül a romák becsült száma 417 fő. A községben található a szegregátumban összesen 439 fő él. A szegregátumban lakók jelentős része (95%) roma származású. A szociális adatok alapján az állapítható meg, hogy Bakson a szegregátumban élők 60,5%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A KSH adatsora alapján 69,6% a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül.

A településen magas a legfeljebb általános és a 8 osztálynál lacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. A két kategóriába összesen 49,88% tartozik, vagyis közel a településen élők fele. A szakiskolai végzettség igen alacsony arányú, szakmunkás végzettséggel a felnőttek egyharmada, érettségivel kevesebb mint egyötöde rendelkezik, a felsőfokú végzettségűek száma 25-30 között van.

2.3 INTÉZMÉNYRENDSZER, ELLÁTOTTSÁG, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

A községben megtalálhatóak azok a közintézmények, amelyek a helyben lakók számára biztosítják az alapellátást. Az Önkormányzat nem kis erőfeszítése nyomán az ellátás színvonala az utóbbi években jelentősen javult. Bakson van családi napközi, ahol a 3-6 éves korosztály elhelyezése biztosított szükség esetén. A közoktatási, köznevelési intézmények (általános iskola és óvoda) elérhetőek a településen. Az intézmény a Római Katolikus Egyház fenntartásában működik már 2011 óta. A nevelési és oktatási intézményekben jellemző a HH és a HHH gyermekek magas száma. Bakson a születési adatok alapján nem várható a következő években az óvodai és iskolai létszámok csökkenése, viszont magas, és várhatóan még növekszik a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a csoportokban. A település vezetése fontosnak tartja az oktatás színvonalának növelése, hogy a diákok és szüleik számára vonzóbb szolgáltatásokat nyújtsanak helyben az intézmények. A községben gondoskodunk az idősekről és az elesettekről is, hiszen működik alapszolgáltatási központ, ahol a szociális szolgáltatások széles skáláját vehetik igénybe az itt élők. Nappali ellátás, házi segítségnyújtás, étkeztetés és jelzőrendszer is elérhető a baksiak számára. Az elmúlt évek sikeres projektjeinek köszönhetően közösségi házakat működtethetünk mind a Mária telepen, mind pedig a település központjában. A község központjában pedig a Faluház várja színvonalas programjaival az itt élőket. Az alap egészségügyi ellátások is helyben elérhetőek, úgy mint háziorvosi rendelő, gyógyszertár, védőnői szolgálat, fogorvos.

2.4 LAKÁSÁLLOMÁNY, INFRASTRUKTÚRA

A település lakásállománya jellemzően falusias jellegű önálló családi házas elrendezést mutat. A településen a 829 lakóingatlan található. Ezen belül az alacsony komfortfokozatú lakások aránya meghaladja a 40%-ot. A település hét szociális bérlakással rendelkezik, amely jelenleg felújítás alatt áll a TIOP 3.2.3./A-13/1 forrásból. A munkálatok 2014 harmadik negyedévében kezdődtek el és várhatóan 2015 februárjában kerül átadásra a beruházás.

A településen élők egyötöde kap lakásfenntartási támogatást, közöttük meghaladja a 30%-ot azoknak a jogosultaknak a száma, akik a szegregátumban laknak. A Mária telepen a lakásfenntartás komolyabb problémát jelent, mint a település egészén. A kedvezőtlen lakásviszonyok mellett a településen 14 olyan család lakik, ahol 6 főnél többen élnek egy háztartásban. A településen életveszélyesnek nyilvánított lakások nem találhatóak, viszont az alacsony komfortfokozatú ingatlanok zöme a szegregátumban található.

A település infrastrukturális ellátottsága változó képet mutat. Vezetékes víz elérhető a családok számára, 99,99%-ban. Az elektromos áram esetében ez az arány már valamivel kisebb, 92%-os. Gáz már nem érhető mindenütt el a településen, ez már csak 77,19%-os, a csatornahálózat kiépítése pedig folyamatban van. A közvilágítás esetében megoldott az ellátás a település egészén, a pormentes út és a járda kiépítettsége azonban nem teljes. Pormentes út a település 70%-ában biztosított, míg járda 80%-ban került kiépítésre Bakson. A közkúttal ellátott utcák száma minimális, a lakások jelentős része bekapcsolódott a rendszeres hulladékgyűjtésbe (89,26%). Lényeges különbség csak a pormentes utak tekintetében tapasztalható a szegregátum és a település más részei között. Míg Baks-Szőlő és Baks-Major területén 90%-os, a Mária telepen mindössze 50%-os a szilárd burkolattal ellátott utak aránya. A másik jelentős probléma, hogy nincs buszforduló, ez balesetveszélyes. A megoldást a TIOP 3.2.3./A – projekt nyújtja, amelynek egyik beruházása a buszforduló megépítése lesz.

2.5 GAZDASÁGI HELYZET, FOGLALKOZTATÁS, MEZŐGAZDASÁG

A Kisteleki Járás egészét tekintve elmondható, hogy főleg a járási központ, Kistelek bír nagyobb gazdasági erővel. Bakson a gazdasági aktivitás itt alacsony. A meglévő vállalkozások zömmel egyszemélyes, általában a szolgáltatás területén működő gazdasági formációk. Mária telepen egy kisvállalkozás található, ez az élelmiszerkereskedelem területén tevékenykedik. Sok a kényszervállalkozás és jellemzően nem áll rendelkezésre megfelelő humán erőforrás. Fő foglalkoztatóként az önkormányzat és az általa fenntartott intézmények jelennek meg. A Polgármesteri Hivatal mellett a helyi általános iskola, óvoda, családi napközi és egyéb szociális szolgáltatást nyújtó intézmények adnak lehetőséget. A település foglalkoztatási helyzetét jól mutatja, hogy a településen a 14%-ot meghaladó a munkanélküliség.

<i>MUNKANÉLKÜLISÉGI ARÁNY ALAKULÁSA BAKSON</i>			
Év	Munkanélküliségi ráta	Év	Munkanélküliségi ráta
2000	8,4	2006	9,7
2001	7,5	2007	10,2
2002	12,7	2008	11,5
2003	10,1	2011	10,58
2004	11,9	2012	12,43
2005	9,5	2013	14,38

A településen jelenleg is tartósan magas a munkanélküliség és alacsony a foglalkoztatottság. A járás és Baks adottságai – a természeti és társadalmi, gazdasági erőforrások szerint is – elsősorban a mezőgazdaságnak kedveznek. Ezen belül hagyományosan a szántóföldi művelés és a zöldség- és gyümölcsstermelés dominál. A mezőgazdasági termékek feldolgozása nem

helyben történik. Jellemzően mezőgazdaságból élnek az emberek, a foglalkoztatást lehetővé tévő ipari létesítmények nincsenek. Baks természetföldrajzi adottságaiból adódóan (közeli Tisza, árterületi erdők) potenciális lehetőségként a zöld hulladék feldolgozás egyik lehetséges módjával, a biobrikett vagy pellet gyártására való átállással élhet. Ezt a potenciált a település még nem használta ki. A járásban és Bakson az elkövetkezendő idők egyik legfontosabb feladatává válik a mezőgazdasági termelés szerkezetének átalakítása, a piaci igényekhez és a környezeti adottságokhoz való igazítása, a homoki-, tanyás- és hullámtéri gazdálkodás megfelelő kialakítása, a termelés és értékesítés összehangolása, illetve a termékek feldolgozásának bővítése.

2.6 TURIZMUS, IDEGENFORGALOM. KULTÚRA

A Kisteleki Járás országos szempontból is kiemelkedő idegenforgalmi – kultúrtörténeti központtal rendelkezik: az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkkal, az idegenforgalom így alapvetően ma ide koncentrálódik. Ugyanakkor a turizmus, mint iparág több más területén speciális vonzerővel bír a járás. A rekreációs aktív turizmus lehetőségei közé tartozik a vízi turizmus és sportok, természetjárás és megfigyelés, kerékpározás, horgászat, vadászat, lovaglás, egyéb szabadidős és sporttevékenységek. A Pusztaszeren található madárrezervátum és arborétum a rekreációs-, madármegfigyelő- és fotós turizmusra ad lehetőséget. Infrastruktúrája már ma is részben adott, illetve kiépítés alatt áll. A járás vendégéjszakáinak száma alig marad el az országos átlagtól, azonban messze meghaladja, 2,2-szerese a régiós átlagnak. Bakson kialakításra került egy négy napraforgós falusi szálláshely, a Bárka Szálló, amelyet jelenleg a Horgász Egyesület üzemeltet. E mellett turistaszálló kialakítása és Horgásztó létrehozása is szerepel a közeljövő tervei között, amely a turisztikai aktivitást növelheti a településen. Baks település bővelkedik az egész éven át tartó kulturális és közösségi program sorozatokban. A programok egy részét maga az önkormányzat szervezi meg, míg több programot a helyi civil szervezetek és közoktatási intézmények bonyolítanak. Néhány program a település kulturális kínálatából:

Önkormányzat szervezésében valósul meg:

- Farsangi multság, a Baksért hagyományőrző Egyesülettel közös szervezésben, településszintű rendezvény keretén belül
- Falunap: minden évben a község megalakulásának ünnepe, július utolsó hétvégéje. Fő szervező az önkormányzat.
- Citerazenekari találkozók a Faluházban
- Horgászverseny, minden évben a Falunapok alkalmából.
- Kulturális fesztivál: minden év tavaszán, az általános iskola és az óvoda szervezésében, velük együttműködve

Baksi Kulturális Egyesület szervezésében valósul meg:

- Télűző, tavaszváró minden év márciusában
- Bográcsos Főzőfesztivál és májusfaállítás
- Szüreti multság
- Erzsébet Bál, a bálon tavaly a POÉN színtársulat új műsorának bemutatása
- Idősek Karácsonya

Baksért Hagományőrző Egyesület szervezésében jöttek létre:

- Húsvétozó: - húsvéti szokások felelevenítését célzó program
- Ifjúsági klubok, filmklub
- „Pünkösdlő”: roma hagyományokat is megjelenítő pünkösdi multság

- Vakáció kupa a gyermekek számára
- Az augusztus 20-i Falusi Grillfesztivált és a Baksi Kenyérszentelő
- Tökfesztivál – Márton napi vígasságok
- Télanyó buli és Szilveszteri mulatság

2.7 KÖZLEKEDÉS JELLEMZŐI

Baks Község zsáktelepülés, ugyanakkor mégsem mondható elszigeteltnek, vagy nehezen megközelíthetőnek, hiszen A Kisteleki járás, a Dél-alföldi régióban, Csongrád-megye északnyugati részén, Budapesttől 136 km, Szegedtől és a déli határtól 20 km távolságra fekszik. A járás közlekedés-földrajzi adottságai igen kedvezőek: itt fut a Budapest-Szeged vasútvonal, az M5 autópálya. Baks határában folyik Tisza, melyen rendszeres közlekedik a komp összekötve a települést Csongráddal és Mindszenttel. Hódmezővásárhely, Csongrád megye második legnagyobb városa így alig félóránnyira elérhető.

A településen napi 12 járat szállítja az utasokat, de ettől kevesebb, napi 4 járat közlekedik csak a szegregátumba is. A járási központig közlekedő buszok elérhetősége ettől a településrésztől 1 km-re található.

2.8 MÁRIA TELEP

A baksi „szőlőtől” északkeletre, mintegy 500 méterre alakult ki a Mária telep. A településrész a gróf Mária nevű gyermeke után kaphatta a nevét, pontos leírás nem lelhető fel róla.

Csongrád megyében, Szentes és Kiskundorozsma után a legnépesebb a cigány lakosság száma a községben, a romák főként a Mária telepen élnek. Az első cigány családok az első világháború

után telepedtek le a községben az 1920 években. Az idős emberek elbeszélése alapján először 2 családdal kezdődött a betelepülés, akik addig vándorló életmódot folytattak. Az 1960-as évektől kezdődően, amikor Szeged és környékén a nagy építkezések beindultak, a cigány férfiak többsége munkába állt. Építkezéseken és a szegedi DÉLÉP Vállalatnál dolgoztak. Itt kubikosként és a kőművesek mellett segédmunkásként dolgoztak. Néhányan pedig e helyi tsz-ben vállaltak munkát.

Az, hogy volt munkájuk és dolgoztak meglátszott a családok életszínvonalán. Megélhetésük biztosított volt, autót, tv-t, hűtőt vásároltak. A rendszerváltás után rosszabb helyzetbe kerültek. Ezek a munkahelyek megszűntek, ezért többségük jelenleg is munkanélküli. A szegregátum jól láthatóan térben is elkülönül a település szélén, zsákutcaként helyezkedik el. A település központjától kb. 1 km távolságra van a szegregátum utolsó telekhatára. A Mária telepre aszfalozott út visz, azonban a keskeny (egynyomsávós) úton kívül járda, gyalogos közlekedésre alkalmas szélesebb útpadka nem található. A szegregátum a település belterületén van. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik a Baks, Mária telep szegregátum aktív korú lakosságának 83,8%-a. Felsőfokú végzettségű lakos a Mária telepen nem él.

3 BAKS JÖVŐKÉPE

A tervező csapat Baks jövőjét így látja: „Olyan települést szeretnénk, ahol minden háztartásban legalább egy kereső személy él, amely minden Baksi család számára megteremti a megélhetés

lehetőségét. A helyi és az ide letelepedett cégek, vállalkozások versenyképes jövedelmet biztosítanak a lakosok számára, és ezek rugalmas munkaszervezési formákat (megváltozott munkaképességűek, anyák elhelyezkedése, rugalmas munkaidő) alkalmaznak. A település hagyományainak őrzése egy olyan kiemelkedő vonzerő, amely fellendíti a turizmust, így újabb munkahelyek generálódnak. A lakosok számára a képzés, oktatás egy olyan magától értetődő igény, amely a munka fogalmával szorosan összefüggő szükséglet. A foglalkoztatás és oktatás pozitív hatásainak köszönhetően nem csak a lakosság, hanem a falu is önfenntartóvá válhat, ahol az egymást gerjesztő pozitív gazdaság i –turisztikai - demográfiai folyamatok nem szorulnak külső beavatkozásra, azok élhető, vonzó településsé teszik Baksot. A falu külső megítélése és a közbiztonság is javulhat mindezek által, amely képzett munkaerő és újabb vállalkozások idetelepülésével járhat.”

A jövőképünk legfontosabb elemei:

- a község népességmegtartó ereje nő, helyi foglalkoztatási lehetőségek biztosítják, hogy aki itt akar maradni, találjon állást
- vonzó település Baks a vállalkozók, beruházók számára
- teljes a foglalkoztatottság (minimum minden háztartásban egy kereső)
- több a helyi vállalkozás
- turizmus, mint vonzerő jelenik meg Bakson
- nagyobb szerepet kap a hagyományőrzés
- rugalmas munkaszervezési formák segítik az elhelyezkedést (megváltozott munkaképességűek, anyák elhelyezkedésének segítése, rugalmas munkaidő)
- Baks biztonságos otthon a településen kívüli munkavállalóknak
- Baks önfenntartó falu
- a települést „képesség megtartó népesség” lakja

4 SWOT ELEMZÉS

A település erősségeinek áttekintése, a felmérhető kockázatok, erősségek, gyengeségek számbavétele minden pályázathoz szüksége. A Foglalkoztatási Stratégia kidolgozását célzó elemzést a munkacsoport a Helyi Közösségi Akadémia keretein belül 2014 decemberében állította össze.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> - hátrányos helyzetű település (több forrás, nagyobb lehívható összegek) - kiváló pályázatiírók, jó minőségű szakemberek - a vezetést támogató munkacsoport - jó együttműködés a munkatársak között - sok színes program - pályázatok-fejlődés-lehetőségek - elkötelezett önkormányzat - vállalkozói szemlélet a vezetésben és a projekt-teamekben - jól mobilizálható lakosság - község külső megítélése szakmai szinten 	<ul style="list-style-type: none"> - hátrányos helyzetű település - belső politikai konfliktusok, személyi megosztottság - érdekeiben ütköző lakossági összetétel - Kistelek Járáshoz tartozás miatt kialakult függőség - fiatalok munkamotivációjának hiánya - alacsony képzettség - fiatalok elvándorlása, népesség csökkenése - megfelelő humán erőforrás hiánya - község külső megítélése pejoratív (roma lakosok!) - zsákfalu (vérkeringésen kívül állás, földrajzi elhelyezkedés) - mezőgazdaság kihasználatlansága - vállalkozások hiánya

<p>magas színvonalú</p> <ul style="list-style-type: none"> - programok által biztosított tanfolyamok sok lehetőséget adnak a lakosoknak a fejlődésre - mezőgazdasági területek önkormányzati tulajdonban - Baks szabad vállalkozási zóna - lakók értékrendjében a család fontossága - szabad erőforrások a lakosság körében (idő!) - dolgozni akarók aránya magas 	<ul style="list-style-type: none"> - közlekedési infrastruktúra elégtelensége - családi kötelek erőssége - előregedő település - természetvédelmi területen való elhelyezkedés - a fiatalok kevés munkatapasztalata - interaktivitás hiánya - munkanélküliség - PR tevékenység hiánya / elégtelensége - kiegészítő munkák
---	--

Baks mindig is igyekezett a hátrányaiból előnyt kovácsolni. Így a község erősségei közé sorolja, hogy a település hátrányos helyzetű, mivel így olyan források is elérhetőek a település számára, amelyek csak a HH és LHH kistérségekben elhelyezkedő települések számára hozzáférhetőek. E források kiaknázására a településen egy kiváló és támogató pályázatíró munkacsoport áll rendelkezésre, melynek működését a fejlődés vonatkozásában elkötelezett önkormányzat és településvezetés a továbbiakban is támogatja.

Az intézményrendszer és a kulturális/hagyományőrző civil szervezetek aktivitását mutatja a színes közösségi élet, amelyet a lakosság folyamatos aktivitása tesz lehetővé Bakson. A rendezvényeken rendszeresen nagy létszámban vesznek részt a helyiek, a lakosság jól mobilizálható, sokan vállalnak önkéntes munkát a projektek megvalósításában is. A magas színvonalú, szabályszerűen végrehajtott projektek pozitív megítélést hoznak Baksnak, amely szintén erőforrásként értékelhető a jelent és a jövőt tekintve is. A helyi családok értékrendjében a család áll az első helyen, az itt élők nagy része szeret és akar is dolgozni, az idénymunkák sajátosságai miatt a lakosság egy részének van szabadideje, melyben tud tanulni, vagy aktívan részt venni a település életében. Baks, rendelkezik jól használható mezőgazdasági területekkel, amelyek részben magánkézben, részben önkormányzati tulajdonban vannak. Mindezek mellett, a település szabad vállalkozási zónába tartozik, mely az ide telepedő, vagy helyben létrehozott vállalkozásoknak komoly versenyi előnyöket biztosíthat.

Gyengeségnek is számíthat a hátrányos helyzet, az utóbbi időben kibontakozó belső politikai és személyi konfliktusok, melyek hosszú távon elmélyíthetik a lakosság csoportjai közötti érdekellentéteket és konfliktusokat generálhatnak elsősorban a roma és nem roma lakosság között, valamint politikai területen.

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> - pályázati támogatások - szakember gárda bővítése (felkészülés bővebb és speciális feladatokra) - tájvédelmi körzet minősítés kihasználása - munka alapú társadalomeszméjének erősítése, munkahelyteremtés igénye - projektiroda létrehozása - tudatos települési marketing - turizmusra épülő fejlesztések - hagyományok őrzése 	<ul style="list-style-type: none"> - kiegészítés - hitelesség elvesztése - pénzügyi támogatások csökkenése - támogató közösség hiánya - jogszabályváltozások - fiatalok elvándorlása - projektekre anyagi támogatás hiánya - forráshiány - ötletek elvesznek - falu kettészakadása (politikai megosztottság)

<ul style="list-style-type: none"> - közösségépítő tevékenységek (klubok) - integrációs programok - vállalkozások tevékenységeinek szélesítése - a lakosság és a településvezetés motiváltsága a változásra - ötletekhez való pozitív hozzáállás - 5 évig folytatódhat ez a politikai / fejlesztési irány (változatlan településvezetés) - cigány-magyar lakosság együttélése jó - a pályázati sikerek növelték az ismertséget - új kapcsolatok teremtése / az érdeklődés az eredmények iránt szélesíti a kapcsolatokat - konfliktusok kezelése (politikai megosztottság rendeződése) 	<ul style="list-style-type: none"> - lokálpatriotizmus - gazdasági vízfejűség (csak egy irányba haladás) - központi szabályozás hiánya - uniós források megszűnése (2020) - nincsenek kiírva a pályázati lehetőségek - szükséges humánerőforrás megfizethetetlen önkormányzati forrásból - vállalkozói szféra beruházási érdektelensége - lassan 2000 fő alá csökken a lakosság szám - a tervek csak a fióknak készülnek - cigány-magyar konfliktus
---	---

Ezek a problémák beárnyékolhatják a település pozitív megítélését és bagatellizálhatják vagy el is törölhetik mindazon eredményeket, amelyeket 2005 óta a település elért. Baks zsáktelepülés, így a főbb közlekedési-gazdasági „vérkeringésből” kiesik, a Kisteleki Járáshoz tartozik, amely bizonyos „függést” idéz elő, a döntések intézkedések járási szinten dőlnek el és településnek nem mindig kedveznek. Baks NATURA 2000-es területhez tartozik, így bizonyos infrastrukturális fejlesztések a szigorú természetvédelmi előírások, törvényi rendelkezések miatt kivitelezhetetlenek. A helyi mezőgazdasági területek a lehetőségekhez képest kihasználatlanok, az ehhez kapcsolódó és egyéb vállalkozásokból is hiány áll fenn. A településen tapasztalható nagyfokú munkanélküliség is nagy hátrány, melyet a jövőben a most készülő Foglalkoztatási Stratégia is mérsékelni próbál. A humán-erőforrást érintő problémák a legösszetettebbek. Baks előregedő település, a fiatalok elvándorolnak, az itt maradóknak kevés a munkatapasztalata, ezen kívül munkamotivációjuk is alacsony.

Lehetőségnek számítanak a korábban említett pályázati források és az ezekhez kapcsolódó projektiroda és a már meglévő szakembergárda, a tudatos településmarketing, a turizmusra és hagyományörzésre épülő fejlesztések. További integrációs és közösségépítő programokra van szükség, amelyek támogathatják a cigány-magyar lakosság további békés együttélését és megakadályozhatják a település lakosságának „kettészakadását”. A további öt évre megválasztott politikai vezetés támogatása, az eddigi pályázati sikerek, a motiváltság és a tenni akarás hozzájárulhat a település sikeréhez és fejlődéséhez.

Veszélyek közé sorolható a pénzügyi támogatások csökkenése és a pályázati erőforrások elapadása. Ugyanakkor - a folyamatosan növekvő munkaterhelés miatt -, a pénzügyi forrásokkal foglalkozó szakmai stáb „kiegése” is kockázatot jelent. Emiatt csökkenhet az aktivitás, a spontán kezdeményezések száma, alacsonyabb szintű lehet az elköteleződés a közös célok mellett. A kiváló ötletek kidolgozására / megvalósítására nem lesz energia, azok elveszhetnek, vagy a „fiókban maradnak”. A további projektek, fejlesztések megvalósítását magas minőségben garantáló szakemberek és a fejlődéshez szükséges – esetenként speciális szaktudás - a község számára „megfizethetetlen” lehet, ha nem lesznek projektforrások. A megosztottság, hitelesség elvesztése és a kialakuló túlzott lokálpatriotizmus miatt előfordulhat, hogy a falu nem tart lépést a modern világ és a külső feltételek változásával, nem fogadja nyitottan sem a „külsősöket” sem az új ötleteket. További kockázatot jelenthet az is, hogy Baks gazdaságilag „vízfejűvé” válhat, azaz olyan gazdasági szerkezet alakulhat ki, amely nem versenyképes és rugalmatlan, nem képes alkalmazkodni a változásokhoz. Amennyiben a fejlődésre irányuló tervek megkérdőjelező és a változásokat elutasító politikai csoportok kerülnének hatalomra, ez a veszély reálissá válhat.

5 PROBLÉMATER MEGHATÁROZÁSA

Baks Község Önkormányzata az elmúlt évtizedben hathatós intézkedéseket hozott a település infrastruktúrájának fejlesztése érdekében. A szennyvízcsatorna beruházás, a község több útjának portalanítása, a községi parkok, közterek felújítása, az ivóvíz minőségének javítása, a középületek felújítása a hátrányos helyzetből való kikerülés meghatározó elemeként az ott lakók életminőségét javítja, magában hordozván a gazdasági fejlődés lehetőségét. A színvonalas szolgáltatások, az infrastruktúra biztosítása révén élhetőbbé vált az elmúlt években a település. Maradtak azonban megoldásra váró feladatok. Az alap infrastruktúra most már adott, melyhez mérten újabb fejlesztések és újabb irányok keresése a település jelenlegi feladata.

Mivel egy település életében mindig akad megoldásra váró feladat, így feltérképezésre került az, hogy jelenleg mik jelentenek problémát a településen és ezek megoldása mekkora források mozgósítását igényli. Ezt táblázatos formában a következő oldalon mutatjuk be. A problémater elkészítése segítséget nyújt a döntéshozóknak abban, hogy egy rendszerben láthassák a település életében jelen levő problémákat.

Ezt mutatja be az alábbi táblázat:

		Forrásigény		
		Kis forrásigényű		Nagy forrásigényű
Helyi képessegek, adottságok	Nehezen kezelhető	szükségletekre reagáló programok motiváció hiánya a programok iránt, nincs munkalehetőség belső konfliktusok személyi megosztottság érték és norma válság szükségletekhez nem illeszkedő pályázatok falu külső-belső megítélése (marketing) tájvédelmi szabályozási környezet változtatása helyi vállalkozók ismerethiánya globalizáció / minták hiánya szűk értelmiségi réteg kevés gyermek piacképes termékek előállításának hiánya	túlterheltség magasan képzett munkaerő megtartása, fiatalok elvándorlása, transzparens kommunikáció hiánya motiválatlan emberek, főként a fiatalok motiválatlanság munka és család összeegyeztethetősége	magasan képzett humán erőforrás önkormányzati forráshiány befektetők hiánya bekerülni a turizmus vérkeringésébe szakemberhiány, vállalkozások / humán erőforrás hiánya, mezőgazdasági hagyományokat nem viszik tovább a fiatalok vállalkozók hiánya (nem jelenhetnek meg munkáltatói szerepben) település lakói a szociális rendszerbe menekülnek

	<p>Könnyen kezelhető</p>	<p>túlzott lokálpatriotizmus</p>	<p>Infrastruktúra hiánya sikertelen pályázatok település marketing ismertség elérése marketing stratégia hiánya jó gyakorlatok ismeretének hiánya, külső vállalkozók idevonása</p>	
--	---------------------------------	----------------------------------	--	--

6 BAKS ÉRTÉKRENDJE

Azoknak az elveknek, értékeknek a meghatározása történt részünkről, amelyek mentén a vágyott jövőképet a településen élők közössége megvalósítja majd. Bemutatjuk, hogy melyek azok az értékek amelyek számunkra a legfontosabbak, és amelyeket szem előtt kívánunk tartani a megvalósítás során.

A fent megfogalmazott számunkra fontos értékek, három fő csoportra osztottuk:

1. Humán erőforrás fejlesztés

- piacképesség
- szükséglet alapú, mobil, rugalmas
- tehetséggondozás, tehetségek elismerése
- „nem hagyunk veszni senkit”
- eredmények, teljesítmények elismerése

2. Vállalkozás és gazdaságfejlesztés

- „semmit róluk nélkülük”
- egyenlő bánásmód
- versenyképesség termék/szolgáltatás
- innovatív szemlélet
- időállóság
- munkavállaló barát szemlélet ösztönzése
- dinamikus gazdasági tervezés

3. PR, marketing stratégia

- tisztességes kommunikáció, amely mindenki számára érthető – „mindenkivel beszélj őszintén, az ő szintjén”
- optimális információ
- bizalom
- esélyegyenlőség

A csoportok által megfogalmazott értékek közül az alábbi legfontosabbak kerültek kiválasztásra:

innovatív szemlélet
piacképesség
versenyképesség
tehetséggondozás
teljesítmények elismerése
egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség
dinamikusság
optimális információ
„semmit róluk nélkülük”
munkavállaló barát szemlélet
időtállóság
tiszteskedő kommunikáció

7 BAKS 2018-BAN

A tervezés során öt éves időtartalomra vonatkoztatva vázoltuk elképzeléseinket. A célok megfogalmazása minden stratégia alapját képezi, így számunkra is ez jelentette az első lépést. A célok meghatározásakor olyan víziókat jelenítettünk meg, amelyek alkalmasak arra, hogy az egész település mozgatórugójaként alkalmazzuk őket a későbbiekben. A közös munka eredményeképpen a legfontosabb célt az jelenti, hogy

Baks 2018-ra egy olyan település legyen, ahol...

- ✓ versenyképes cégek, vállalkozások működnek;
- ✓ ezek a vállalkozások rugalmas munkaszervezési formákat alkalmaznak;
- ✓ a turizmus és az idegenforgalom már fejlett, ezt a hagyományok őrzése által érik el;
- ✓ a lakosok megfelelően képzettek és a tudás „létszükséglet”;
- ✓ minden családban van legalább egy munkavállaló;
- ✓ Baks önfenntartó falu;
- ✓ Baks élhető és biztonságos otthon a településen és azon kívül élő munkavállalóknak!

A jövőkép megfogalmazásakor, annak megvalósítása érdekében, meghatároztuk azokat a területeket is amelyek fejlesztése elengedhetetlen a célok elérése érdekében. Ennek következtében a számunkra a legfontosabb tématerületeket így fogalmaztuk meg:

**Turizmus,
Idegenforgalom,
Gazdaságfejlesztés (munkavállaló barát munkahelyek kialakítása),
Humán erőforrás fejlesztés,
Közösségfejlesztés**

A négy nagy témaerületekhez kapcsolóan több al-cél fogalmazódott meg, melyek megvalósulása elérhetővé teszi a 2018-ig elérni kívánt főbb célok megvalósulását, illetve, hogy elérhessük a vágyott jövőképet.

TÉMATERÜLETEK				
Célok	Turizmus	Gazdaság fejlesztés	Humánerőforrás fejlesztés	Közösség fejlesztés
	vendégéjszakák növelése	gazdasági szereplők idevonzás, megtartása	motivációs szint emelése attitűdváltás	a településen élők közösségi személyekké történő formálása, érték a közösség részévé válás, támogató közösség él Bakson
	helyi erőforrások felhasználása turizmusfejlesztésre irányuló rendszer kidolgozásakor	adottságoknak megfelelő gazdasági szerkezet kialakítása	szakismeretek megszerzése	előítélet nélküli együttélés romák és nem romák, illetve eltérő nézetű baksiak között
	vonzó település legyen Baks a turisták számára	prosperáló, működőképes vállalkozások	vállalkozói képességek fejlesztése	tudatos közösségépítés (mindenki számára egyértelmű, hogy csak összefogással lehet előrejutni)
	cigány kultúra, hagyományok megjelenítése települési identitás	szociális gazdaság fejlesztése	ösztönzés a fejlesztésre irányított pályatervezés	kialakult a településért való önkéntes munka elismerése, kultúrája

A következő sematikus ábra azt mutatja, hogy az egyes részcélok, melyek négy nagy terület, témakör alá sorolhatóak be, hogyan járulnak hozzá a 2018-ra tervezett jövőkép megvalósításához:

A megfogalmazott célok és a célok elérését segítő programok egymás elválaszthatatlan részei.

8 PROGRAMKATALÓGUS

A már korábban bemutatott jövőképre, célokra, értékekre alapozva a stratégiát tervező csapat megalkotta a legfontosabb tématerületekbe tartozóan a konkrét programok katalógusát. A négy legfontosabb területet figyelembevéve meghatároztuk azokat a konkrét lépéseket és programokat, amelyek szükségesek és elégségesek lennének egy – egy tématerület fejlődéséhez.

A következő táblázatban bemutatásra kerülnek, hogy mit gondolunk mi arról, milyen irányban kell a továbbiakban elmozdulni ahhoz, hogy az általunk kijelölt területek fejlődése garantált legyen.

Turizmus	Gazdaság fejlesztés	Humán erőforrás fejlesztés	Közösség fejlesztés
<p>Turisztikai attrakciók</p> <ul style="list-style-type: none"> - horgászto, - bivaly rezervátum, - tanösvény, - öko turisztikai elemek, - Baks Bubi-kerékpárkölsönzés (modern technikával) - turisztikai csomagok néhány napra - rongyszőnyeg, - Baks kedvezmény-kártya bevezetése (voucher) 	<p>Képzés a HR programon belül.</p> <p>Baks Brand kialakítása (termékfejlesztés / gyártás, marketing, kereskedelem)</p>	<p>Motivációs szint emelése.</p> <p>Bakról film / média megjelenések</p> <p>Szakemberek alkalmazása, képzése</p> <p>Utaztatás (baksi jó gyakorlatok terjesztése)</p> <p>Közösségi tervezés elterjesztése - „Beszélgető körök” kialakítása „Baks nagykövete” - program</p>	<p>Intézményeken belüli programok (bölcsöde, óvoda, iskola, Csillagház, Közösségi Ház, ÖNO Hagyományörző Egyesület)</p> <p>Baba-mama klub és más klubok működtetése.</p> <p>Iskolai szakkörök.</p> <p>Tematikus foglalkozások, nyári táborok.</p> <p>Tankirándulások.</p>
<p>Cigány hagyományok megjelenítése – cigány mesék, zene, gasztronómia, nyelv, jósa</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Pimasz úr ott alszik baksi módra” - - szocio-kaland Baks” program - skanzen, cigányok utcája, - lótenyésztés, - cigánytáborok - cigány sátrazás 	<p>Fejlesztési stratégia kidolgozása, rendszeres, ütemezett aktualizálása.</p>	<p>Szakképzettségi szint emelése minden téren (turisztika, vendéglátás, marketing, hagyományos mesterségek, megújuló energiák, építőipari képzések, pályázatiírók, projektmenedzsment)</p>	<p>Igény szerint kialakított programok</p> <ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés, közösségi tervezés
<p>Humán és tárgyi infrastruktúra fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - vendéglátóhely kialakítása, új szálláshelyek - akadálymentesített programok /szálláshelyek - online vetélkedők - weboldal - értéktár, információk - „élő könyvtár” - program - sportpark-népi játékok) 	<p>Önfenntartó falu rendszerének kiépítése.</p> <p>Tudatosan tervezett közmunka program.</p> <p>Képzési program vállalkozóknak.</p>	<p>Vállalkozási készségek fejlesztése.</p> <p>Szolgáltatások új, induló vállalkozások számára.</p> <p>Sikeres vállalkozások bemutatása.</p> <p>Vállalkozói körök, fórumok.</p>	<p>Faluszintú rendezvények minél szélesebb körű részvétellel.</p>
<p>Baks Brand (vidéki romantika, szabadság érzet, család, Baks Nagykövete, Tudásközpont: HKA, Komplex Telepprogram)</p>	<p>BGFÜ = Baksi Gazdaságfejlesztési Ügynökség</p> <p>Gazdasági értéktár kialakítása.</p> <p>Gazdasági értelemben vett kereslet-kínálat összehangolás.</p>	<p>Ösztönzés a fejlődésre. Gyakornoki program. Irányított pályatervezés. Önkormányzati intézményrendszer fejlesztése. Sikeres minták terjesztése. Baks Brand pályázat (díjak).</p>	<p>Önkéntesek bevonása a programokba (motiváció, jutalom, év végi önkéntes-díjak)</p> <p>Célzott közösségfejlesztési programok (tematizált célok érdekében, fokozatos közösségfejlesztés)</p> <p>Open Space jellegű program, külső segítség</p>

8.1 TURIZMUS

A jövőre vonatkozó kitörési pont lehet a falusi turizmus fejlesztése, melyhez már jó elképzelések megfogalmazódtak, úgy, mint a Kiskunsági Nemzeti Parkkal közösen létrehozandó bivalyrezervátum és horgászto együttese. De ide sorolható Baks Tiszával való kapcsolata révén a Tisza-túra útvonalába való bekapcsolása is, melyhez falusi szálláshelyek, valamint a szolgáltatási szektor fejlesztésére van szükség. Számos olyan természeti adottság lelhető fel a községben, amely vonzerőt jelenthetne a nyugalom, kikapcsolódásra és a természet közelségére vágyó turisták számára. Erre az irányvonalra építve kell kialakítani elképzeléseinket. A szándék a község vezetése részéről megvan. A következő lépésnek a megvalósítható stratégia kialakításának kell lennie. Helyi Turisztikai Stratégia, a falusi turizmussal kapcsolatos elképzelések, célkitűzések alátámasztására és a fejlesztések irányvonalának meghatározására feltétlen szükség lesz a következő időszakban. A falusi turizmusban való bekapcsolódás előkészítő lépései megtörténtek a településen. Létesült egy négy napraforgós minősítésű szálláshely, a Bárka Szálló. „A Bárka” kihasználtságának növelésére igen nagy hangsúlyt kell fektetni a jövőben. Az egyelőre tervben létező horgászparadicsomnak és bivalyrezervátumnak mihamarabb el kell készülnie, hiszen enélkül nem fognak a vendégek több éjszakát itt tölteni. Lendületet kell adni a turizmushoz kapcsolódó törekvéseknek. Ezt két irányvonal mentén lehet erősíteni. Az önkormányzat egyrészt támogathatná a helyi lakosok turizmussal kapcsolatos elképzeléseinek megvalósítását mind anyagi mind pedig erkölcsi szinten. Másrészt az önkormányzatnak is fejleszteni kell humán – erőforrását. Fontos lenne, hogy legyen e területnek felelőse, aki szakmai tudásával, elképzeléseivel erősítheti ezt az irányvonalat.

Fontos szempont még, hogy közösen, összefogva (civil – önkormányzati és vállalkozási szektor), próbáljunk meg turistákat csalogatni a településre, azonos, együttműködő stratégia mentén. Ennek érdekében szövetségessé kell tenni a Baks településen és környékbeli községekben és városokban lévő vendéglátó vállalkozásokat. Összességében egy koherens stratégia felállítása lenne szükséges, ahol a meglévő jó adottságok és lehetőségek, valamint a település fejlesztésekre való nyitottsága és készsége bizonyára meghozza a gyümölcsét. A falusi turizmus fejlesztése a jövőben kitörési pontot jelenthet az itt élők számára.

Konkrét céljaink:

- vendégéjszakák számának növelése
- helyi erőforrások felhasználása turizmusfejlesztésre irányuló rendszer kidolgozásakor
- vonzó település legyen Baks a turisták számára, települési identitás megjelenítés és erősítés
- Cigány kultúra, hagyományok megjelenítése turisztikai attrakciók formájában

Célunk, hogy a falusi turizmusra támaszkodva újabb vállalkozások jelenjenek meg itt, akik aztán maguk és családjaik számára biztosítják majd a megélhetést. Megfelelő és eladható turisztikai „termékek” kialakítása alapját jelenti a helyi turizmusnak. Előfeltétel tehát, hogy a turisztikai attrakciókat fejlesszük a településen. Erre olyan ötletek születtek, mint a Horgászto, bivaly rezervátum, tanösvény, öko turisztikai elemek, biciklikölcsönzés-Baks Bubi, a néhány napra szóló szervezett turisztikai csomagok, a Baks kártya vagy voucher létrehozása. Fontosnak tartjuk a cigány hagyományok megjelenítését a turizmussal kapcsolatos elképzelések között. A cigány mesék, zene, hagyományok, gasztronómia, nyelv, mind olyan értékes kulturális elemek, amely joggal tarthat számot nagy érdeklődésre. Ötleteink között szerepelt még a jósda, a “Pimasz úr ott alszik baksi módra”, a cigány skanzen, cigányok utcája, lótenyésztés, cigánytáborok, cigány sátrazás. Azt hisszük, Magyarországon egyedülálló vállalkozás lenne a cigány hagyományokra és a kisebbség megismerésére irányuló „szocio – kaland” elindítása.

Ezzel kettős célok irányába léphetünk előre: egyrészt népszerűsíthetjük és megismertethetjük az emberekkel a cigány kultúrát, másrészt talán a közös élmények kapcsán tehetünk valamit az előítéletesség csökkentése érdekében is. Programjainkat általános iskolás, középiskolás gyermekek számára is kínálhatjuk osztálykirándulás körében, illetve felnőtt csoportok és baráti társaságok is vállalkozhatnak majd különböző „szocio-kaland csomagokban” kínált élményekre Bakson.

Fontos, hogy a település erősségeit hangsúlyozzuk a turisztikai kínálat kialakítása során. Erre született a Baks Brand ötlete. Bakssal kapcsolatban hangsúlyozni szeretnénk a vidéki romantika, a szabadság érzet, család, a hagyományok fontosságát. A település népszerűsítése érdekében az országba több helyre eljuttatnánk „Baks Nagykövetét” egy erre felépített programsorozat keretében. A települést e mellett tudásközpontként képzeljük el, ahol „jó gyakorlatokat” lehet tanulmányozni majd. Ennek alappilléreit jelentik a HKA és a komplex-telepprogram. Alapozunk arra, hogy Bak híres innovatív ötleteiről, és innovatív megoldásokat is bevállaló merész és hatékony projektmegvalósítási tevékenységéről. Ez egy olyan kurrens tudást jelent, amelynek megismertetése mindenképpen céljaink között szerepel.

8.2 GAZDASÁGFEJLESZTÉS

Baks Foglalkozási Stratégiájának kidolgozásában a következő nagyobb fejlesztési tématerület a helyi gazdaság és vállalkozások fejlesztését célzó ötletek gyűjtése, rendszerezése és cselekvési tervvé formálása.

Célunk, hogy Baks olyan település legyen, amely vonzó gazdasági értelemben. A helyi gazdaság körülírására kiválóan alkalmasak a fejlődés és növekedés jellegzetességei. A Bakshoz hasonló kicsi és gazdasági értelemben elmaradott, „hátrányos helyzetű” települések fontos feladata, hogy a helyi gazdaság növekedjen, fejlődjön. A gazdasági növekedést a gazdasági szereplők idevonzásával és a helyi vállalkozások támogatásával kell és lehet elérni. Bizonyos gazdasági szereplők –multinacionális cégek- az ideiglenes előnyöknek (adókedvezmények, célzott támogatások) köszönhetően megtelepedhetnek, a tapasztalat azonban azt mutatja, hogy ezek a vállalkozások a kedvezmények lejártával olyan gyorsan elmehetnek, ahogy jöttek. Fontos tehát ezen cégek integrálása a helyi gazdaságba, olyan feltételek megteremtése (infrastruktúra, kiszolgáló intézmények, kapcsolódó vállalkozások – beszállítói hálózat), amelyek a vállalatot tartósan a település életébe kapcsolják. A tervezési fázisban figyelemmel kell lenni Baks lokális adottságaira és olyan gazdasági szerkezetet kell kialakítani, amely reflektál ezekre a specifikumokra. A gazdaság növekedési tényezői mellett fontosak a fejlődés, fejlettség faktorai is. Bizonyos gazdasági fejlődélméletek szerint a fejlődés gazdasági, illetve intézményi szerkezetben bekövetkező változás, amely átalakítja a fennálló módszereket, eljárásokat. A fejlődés sokkal mélyebb és tágabb fogalom, mint a gazdasági növekedés; hiszen amíg utóbbi a számszerűsíthető adatok változásából áll, a fejlődés egy fennálló egyensúlyi állapotban bekövetkező spontán változás, amelynek okai nem pusztán gazdasági tényezőkben keresendők.

Prosperáló, működőképes vállalkozások spontán kialakulásának az előmozdítása is cél, amelyek képesek lépést tartani a folyamatosan változó gazdasági környezettel, gazdasági ismereteik folyamatosan megújulnak és naprakészek. Ennek kialakulását elsősorban az intézményi háttér és a humánerőforrás-fejlesztésben látjuk, mutatva a gazdasági célok szoros összefüggését más tématerületekkel. A gazdaság fejlődésével és a munkahelyek létrejöttével együtt, a Bakson eddig is kulcsfontosságú szociális tényezőkre való reflektálást is fontosnak tartjuk.

A fentiekben felsorolt célokat olyan programok elindításával kívánjuk elérni, amelyek Baks gazdasági gyarapodását elősegíthetik. A gazdasági szereplők településre „csábítása” és helyben tartása az infrastrukturális előnyök mellett más tényezőkön is múlik. Ilyen „vonzeró” lehet Baks a község pozitív megítélése, amelyet komoly településmarketinggel, a „Baks-brand” kiépítésével lehet elérni. A helyben élő munkavállalók képzettségi szintje is csábító lehet a cégek számára, ezért olyan képzési programok elindítása szükséges, amely a vállalatok humán erőforrás igényeinek megfelel. A helyben élő vállalkozók felkészítése, továbbképzése is ide tartozik. Létre kell hozni egy olyan gazdaságfejlesztéssel foglalkozó munkacsoportot (Baksi Gazdaságfejlesztési Ügynökség), amely kialakítja a település rövid és hosszú távú gazdasági stratégiáját és ezen stratégiákat a külső tényezők változásának megfelelően időnként felül is vizsgálja. A munkacsoport segíthet a helyben felmerülő gazdasági kereslet-kínálat összehangolásában is. Megtervezheti a Bakson eddig is sikeres közmunkaprogram további menetét, és létrehozhat egy úgynevezett online „gazdasági értéktárat”. Az értéktár célja az, hogy a helyi gazdasági élet szereplői nyomon követhetik és ismerhetik egymás tevékenységeit, így az aktuális gazdasági igények, az egymáshoz rendelhető tevékenységek könnyen „egymásra találhatnak” (kereslet-kínálat összehangolása).

Véleményünk szerint a gazdaságnak kell az embert szolgálnia, nem pedig fordítva. Olyan helyi gazdaság létrehozása a cél, amely a helyiek jól-létét tartja szem előtt, nem munkaeszköznek és „kifacsarható” erőforrásnak tekintve a munkavállalót. A célok, programok hozzájárulhatnak Baks önfenntartóvá válásához, későbbiekben a kialakított gazdasági szerkezet, milió külső beavatkozásra nem szorul, az egymást erősítő szocio-gazdasági hatások segítik a fejlődést.

8.3 HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS

Ahhoz, hogy a helyi humán erőforrás fejlődjön, megfelelő motivációs szintet kell elérni a lakosság és a potenciális munkavállalók körében. Ehhez a célok és eszközök széles körű megismertetése szükséges és fontos annak tudatosítása is, hogy bizonyos esetekben pályamódosítással, felnőttképzésekkel, speciális szaktudás megszerzésével ki, milyen részeként dolgozhat a falu fejlődésének a jövőben. Érdekltté kell tenni a munkavállalókat abban, hogy fejlődjenek és ez csak a célok világossá tételével és involválódásukkal érhető el.

Kiemelkedően fontos elem a presztízs további növelése, Baks média megjelenésének tudatos tervezése (Baksról film /média megjelenések). Amennyiben valamely szakterületen hiány mutatkozik, a szükséglet felülírja azt a településvezetési és lakossági igényt, amely prioritálan kezeli a helyi munkavállalók felvételét az állásokra. Kell bizonyos politikai bátorság ahhoz, hogy a településvezetés vállalja azt, hogy nem a választási érdekek, hanem a magas szintű szakmai megvalósítás és a hosszú távú fejlődés érdekében addig, amíg kinevelődik a baksi munkavállalók közül megfelelő szakember, addig „külsősöket” alkalmaz. Fontos gazdaságfejlesztési elem tehát az, hogy a megfelelő szakképzettségű munkavállalók végezzék el a feladatokat.

Közös programokat generálhatnak és ezáltal gazdaság-élénkítési következménnyel kecsegtet az is, ha Baks jó gyakorlatát más településeknek – akár az országhatárokon kívül is – bemutatjuk, ezeket népszerűsítjük. Erre - akár egy új pályázati program keretében - a „utazó nagyköveteket” képezhetünk ki és foglalkoztathatunk.

Cél, hogy a közösségi tervezés Bakson a továbbiakban is megmaradjon és „rendszerszintűvé emelkedjen” ezért tervező csoportokat, „Beszélgető köröket” hozhat létre a település.

A helyi turizmus fejlődése érdekében elengedhetetlen a szakképzettségi szint emelése minden kapcsolódó területen (turisztika, vendéglátás, marketing, hagyományos mesterségek, megújuló energiák, építőipari képzések, pályázatírók, projektmenedzsment). A célok akár egy tudatos pályaaorientációs folyamattal / megvalósítandó pályázatokkal is összeköthetők, erre gyakornoki

programok is kidolgozhatók, amelyek a fiatalokat a településen kialakítani kívánt vállalkozások számára teszik ideális munkavállalóvá. Annak érdekében, hogy legyenek potenciális munkahelyek, a vállalkozások számát kell növelni, ennek előfeltétele viszont, hogy a jelenleg kevésbé alkalmas vállalkozásokat / vállalkozókat egy olyan közös tervezéssel kialakított fejlődési úton vezessük végig, amelynek a vállalkozói készségeik fejlesztése előfeltétele. A vállalkozások előrelépéshez a számukra fontos szolgáltatói háttér megteremtése is szükséges. A motivációs szintet emelheti a sikeres vállalkozások bemutatása, ami által a prosperáló vállalkozások és eredményes munkát végző vállalkozók emberi és gazdasági értékei modellként szolgálhatnak a település más lakói, vállalkozásai és a felnövekvő nemzedék számára. Vállalkozói körök, rendszeres műhelymunka, összehangolt tervezés segítheti a vállalkozások sikerét és ösztönözheti a fejlődésre, ezért ezeket az alkalmakat az önkormányzatnak és/vagy civil szerveződéseknek szükséges generálni a jövőben.

Elengedhetetlen az önkormányzati rendszer fejlesztése, a dolgozók képzése, megismertetésük a projektek világával.

Előrelépést jelenthet egy önkormányzati és/vagy vállalkozói- / céges háttérű gyakornoki program kidolgozása és működtetése. Ebben már meglévő stratégiai partnerek mint pl. a munkaerőpiaci programok megvalósításában érdekelt Erőforrás Szociális Szövetkezet vagy a komplex telep-program konzorciumi partnerei a SZITI Kulturális és Mentálhigiénés Egyesület és a Türr István Képző és Kutató Intézet Békéscsabai Igazgatósága kaphatnak szerepet.

A humán erőforrás tervezése a jelenleg alkalmazott innovatív programtervezési szisztémának – H+3 tervezési modell - is része, ennek okán is szükséges a szinergia megteremtése a különböző fejlesztési tématerületek között.

8.4 KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

A fejlesztők ideái szerint fontos, hogy a közösségfejlesztés éppoly' tudatos és tervezett folyamat legyen a jövőben, amint az a komplex telep-programban már bizonyítottan eredményes volt. A közösségfejlesztés alapelemei és színterei a továbbiakban is lehetnek az intézményeken belüli programok (bölcsőde, óvoda, iskola, Csillagház, Közösségi Ház, ÖNO Hagyományörző Egyesület). Hasznos lehet, ha az egyes projektekben már bevált és látogatott programok további működéseknek folyamatossága biztosított, hiszen a klubok rendszeres látogatói közül kerülnek ki általában azok az önkéntesek, lakossági aktivisták, akik a közösségi programok szervezésben a szakemberek segítségére lehetnek. Ilyen pl a Gyerekszegénység elleni Programban meghonosított Baba-mama Klub, a tematikus foglalkozások – mint a komplex telep-program részeként működtetett ÖKO-Klub vagy a Főzőklub.

A fiatalok / gyermekek körében közösségépítő erővel bírnak a hagyományosan megrendezett szakkörök, tematikus foglalkozások, nyári táborok, amelyeket a Mária telepi közösségi Ház, a Csillagház, a Faluház az intézményekkel – óvoda és iskola – közösen szervezhet a jövőben is. A más települések gyermekeivel, ifjúságával szervezett közös programok, tankirándulások során nyithatnak a településen élők mások felé, megismertetve Baks és a baksiai értékeit, az itteniek sikereit, eredményeit, ez az összetartozás és közös értékrend kialakítása és fenntartása miatt lehet fontos, valamint erősítheti az együvé tarozás érzését és a pozitív előjelek miatt a személyes értékességét is.

A rendszeres igényfelmérésekkel feltérképezhetőek a szükségletek és a lakosság elvárásaihoz igazíthatók a közösségi programok, így várhatóan emelkedik a részvételi arány a rendezvényeken. Tovább erősíthető az önkéntesek bevonása a programokba. Motiváló lehet a jutalmazás, év végi önkéntes-díjak alapítása hagyományteremtési céllal. A problémaorientált vagy célzott közösségfejlesztési programok szervezése bizonyos fókuszokhoz kapcsolódóan, a konfliktuskezelést és esetleges problémák rendezését is segítheti.

Nem feledkezhetünk meg ugyanakkor arról sem, hogy közösségépítésben jól használhatóak az „Open Space“- jellegű programok, a külső segítség bevonása is.

Településünk életében fontos szerepet tölt be jelenleg is a közösségfejlesztés. Lényeges szempontnak tekintjük, hogy közösen összefogva próbáljuk programjainkat megvalósítani, így a közösségfejlesztésünk célját az alábbiakban határoztuk meg:

- Fontos a településen élők közösségi személyekké történő formálása, hogy egy közösség részévé váljanak
- A közösségfejlesztés valósuljon meg a hagyományok turisztikai megjelenítésében
- Fontos, hogy tudatosuljon a településen élőkben, hogy csak összefogással juthatunk előre
- Előítételek nélkül fogadják el egymást az itt élő személyek
- Fontos, hogy minden emberben alakuljon ki a településért való önkéntes munka, annak elismerése, kultúrája.

A közösségfejlesztés megvalósítása érdekében programkatalógust dolgoztunk ki. A programkatalógus tartalmazza:

- Az intézményeken belüli programok kialakítását
 - Az intézményen belüli programok alatt értjük a település minden egyes intézményeiben történő programok lebonyolítását. Ezek elsősorban közvetlenül kapcsolódnak a hagyományőrző programokhoz. Ilyenek a családi napköziben, az óvodában, az iskolában, a gondozási központban, a csillagházban és a közösségi-házban szervezett saját intézményi programok, melyeket az intézmények saját igényeik szerint bonyolítják le (pl.: szakkörök, foglalkozások, tanulási kirándulások, klubok és a táborok).
- A faluszintű rendezvények lebonyolítását
 - A faluszintű rendezvények a település összes lakosságát szeretnénk, ha érintené. Éppen ezért célunk, hogy minél szélesebb körű részvételt tudjunk biztosítani a programokkal (pl.: nemzeti ünnepink, hagyományőrző ünnepeink: falukarácsony, falunapok, falufarsang, családi napjaink és egészségmegőrző napjaink). A nagyobb létszámú részvétel biztosításához feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy minél több önkéntes érdeklődőt vonjunk be a programok szervezésébe és lebonyolításába.
- A közösségfejlesztési programok, akció programok megszervezése
 - A közösségfejlesztési programok ill. akció programok tudatos szervezésére törekszünk, mellyel biztosítani tudnánk a magasabb cél érdekében szervezett programokat.
- A közösségfejlesztés tudatos tréningek
 - A tudatos közösségfejlesztési tréningekbe szükségesnek találjuk, külső szakemberek bevonását, akik módszertanilag világítják meg a közösségfejlesztés tudatosságát.

9 A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK GARANCIÁI

Jelen stratégia további fejezeteiben megfogalmazott célok és azok eléréséhez szükséges programok megvalósításának előfeltétele, hogy ezen stratégiát Baks Község képviselő-testülete is felülvizsgálja, kiegészíti, majd elfogadja. A végleges stratégia kivitelezése érdekében pedig elengedhetetlen egy olyan szakértői szervezet felállítása, amely a stratégia megvalósítását koordinálja, továbbá egy olyan szervezeté is, amely ellenőrzi a kivitelezés folyamatát.

10 A FOGLALKOZTATÁS FEJLESZTÉSE

A foglalkoztatás fejlesztése szempontjából 4 fő célterület került megállapításra, melyek fejlesztésével hosszú távon foglalkoztatás és gazdasági növekedés érhető el a településen.

Ezek a témák a következők:

Turizmus, idegenforgalom: a turisztikai attrakciók és vonzerők fejlesztése, a vendégéjszakák számának növelése érdekében tett intézkedések mind mind az irányba történő elmozdulást jelentenek majd, hogy a településen működőképes turisztikai vállalkozások és munkahelyek jöhessenek létre. Reményeink szerint az ágazat fejlesztése révén újabb munkalehetőségek teremthetnek meg a baksi lakosok számára. Olyan lehetőségeket kínálunk a helyben lakók számára, amely a település erősségeire alapozva építkezik és nem akar mást, mint a helyi értékekre építő turisztikai rendszer kialakítását. Gyengeségeinket erősségként bemutatva, olyan programok kidolgozása a cél, amit más településen nem „kaphanak meg” az ide látogatók.

Gazdaságfejlesztés (munkavállaló barát munkahelyek kialakítása): a településnek fontos feladata, hogy a többi kiemelt területtel párhuzamosan a helyi gazdaság növekedni, fejlődni tudjon. A gazdasági növekedést a gazdasági szereplők idevonzásával és a helyi vállalkozások támogatásával (adókedvezmények, célzott támogatások) kell elérni úgy, hogy a helyi vállalkozások szerves részét képezzék majd a település gazdasági életének. Olyan befogadó környezet kell kialakítani amely által a elérhető a gazdasági szereplők integrálása a helyi rendszerbe. Ez alapot teremthet egy hosszútávú foglalkoztatás növekedésnek. A helyi vállalkozások megerősítésére, bővítésére és fejlesztése alapvető célunk. Helyet, teret, lehetőséget kell adni azok számára, akik vállalkozásaikat itt kívánják megalapozni.

Humánerőforrás fejlesztés: a megvalósítás során alapozunk a jól képzett, rugalmas megfelelő készségekkel és képességekkel rendelkező humánerőforrásra. Elsősorban a településen élőkre számítunk majd. A sikeres megvalósításhoz az itt élőknek egy erős bázist kell képezniük, amelyre stratégiánkat alapozni tudjuk majd. Erre gondolva tervezzük, hogy a szükségletre alapozott képzési rendszer, a tehetséggondozás, a mentor program idősök segítségére, a gyakornoki program fiataloknak ...stb. programelemek majd kellőképpen felvértezik az itt élőket a munka világában való megfelelésre.

Közösségfejlesztés: a komplexitás érdekében szükségünk van egy erős közösségi bázisra is. A helyi közösségek fejlesztése ezért igen fontos alappilléret jelentik a stratégia sikeres megvalósításának. Ebbe a körbe beleértjük a formalizált és a nem formalizált közösségeket is. Minden esély meg kívánunk adni arra, hogy aktív részesei legyenek a helyben zajló eseményeknek és programoknak. A közösségfejlesztésnek ezért párhuzamosan kell majd futni a gazdaságfejlesztési akciókkal. Így, ha az irányok azonosak, egymás eredményeit erősítő folyamatok indulhatnak el a községben.

11 CÉL-PROGRAM MÁTRIX

A cél-program mátrixok célja annak bemutatása, hogy az megfogalmazott programok mely célok megvalósításához járulnak hozzá.

A táblázatból látható, hogy az egyes programok szervesen kapcsolódnak egymáshoz és több általunk megfogalmazott célterület sikeres megvalósításhoz járulhatnak hozzá. Egymáshoz illeszkedő, egymást erősítő és egymást kiegészítő folyamatokat kell megvalósítanunk amely garanciája lehet a sikernek.

Első táblázat azt mutatja be, hogy a **turizmus** fejlesztését célzó programok hogyan járulnak hozzá Baks turisztikai, gazdaságfejlesztési, humánerőforrás fejlesztési és közösségfejlesztési céljaihoz.

	<i>Célok</i>	<i>Turizmus</i>	<i>Gazdaságfejlesztés</i>	<i>Humánerőforrás fejlesztés</i>	<i>Közösségfejlesztés</i>
	<i>Programok</i>				
vendégéjszákák számának növelése	Humán és tárgyi infrastruktúra fejlesztése vendéglátóhely kialakítása, új szálláshelyek, akadálymentesített programok /szálláshelyek, online vetélkedő, weboldal-értéktár, információk élő könyvtár, sportpark-népi játékok	X	X		
helyi erőforrások felhasználása turizmusfejlesztésre irányuló rendszer kidolgozásakor	Turisztikai attrakciók Horgásztó, bivaly rezervátum, tanösvény, öko turisztikai elemek, biciklikölcsönzés (modern technikával)Baks Bubi, turisztikai csomagok néhány napra, rongyszőnyeg, Baks kártya, voucher	X		X	X
vonzó település legyen Baks a turisták számára, települési identitás	Baks Brand vidéki romantika, szabadság érzet, család, Baks Nagykövete, Tudásközpont: HKA, Komplex Telepprogram	X	X	X	X
Cigány kultúra, hagyományok megjelenítése	Cigány hagyományok megjelenítése mesék, zene, gasztronómia, nyelv, jósdá, "Pimasz úr ott alszik baksi módra"(szocio-kaland Baks), skanzen, cigányok utcája, lótenyésztés, cigánytáborok, cigány sátrazás	X		X	X

A második táblázat azt szemlélteti, hogy a **gazdaságfejlesztés** programjai miként állnak kapcsolatban, hogyan járulnak hozzá a falu turisztikai, gazdaságfejlesztési, humán erőforrás fejlesztési és közösségfejlesztési céljaihoz

	<i>Célok</i>	<i>Turizmus</i>	<i>Gazdaságfejlesztés</i>	<i>Humán erőforrás fejlesztés</i>	<i>Közösségfejlesztés</i>
	<i>Programok</i>				
gazdasági szereplők idevonás, megtartása	Képzés a HR programon belül, Baks Brand		X	X	X
adottságoknak megfelelő gazdasági szerkezet kialakítása	Fejlesztési stratégia kidolgozása, időnkénti aktualizálása	X	X		
	BGFÜ(Baksi Gazdaságfejlesztési Ügynökség)		X	X	
	Gazdasági értelemben vett kereslet-kínálat összehangolása	X	X		
prosperáló, vállalkozások	képzési program vállalkozóknak	X	X	X	
	Gazdasági értéktár	X	X		X
szociális gazdaság fejlesztése	Önfenntartó falu rendszer	X	X		
	Tudatosan tervezett közmunka program		X	X	X
	BGFÜ(Baksi Gazdaságfejlesztési Ügynökség)		X	X	
	Gazdasági értéktár	X	X		X

A következő táblázat megmutatja, hogy a **humánerőforrás fejlesztés** érdekében megfogalmazott programok hogyan segítik a turisztika, gazdaságfejlesztés, humánerőforrás fejlesztés és közösségfejlesztési céljainak elérését

	<i>Célok</i>	<i>Turizmus</i>	<i>Gazdaságfejlesztés</i>	<i>Humánerőforrás fejlesztés</i>	<i>Közösségfejlesztés</i>
	<i>Programok</i>				
motivációs emelése (attitűdváltás) szint	Sikeres vállalkozások bemutatása		X	X	X
	Sikeres minták terjesztése		X	X	X
	Baks Brand pályázat (díjak)	X	X	X	X
	Bakról filmmédia megjelenések	X	X	X	
	Utaztatás (baksi jó gyakorlatok terjesztése)	X	X	X	X
szakismeretek megszerzése, vállalkozói képességek fejlesztése	Szakemberek alkalmazása, képzése		X	X	
	Szakképzettségi szint emelése minden téren	X	X	X	
	Gyakornoki program		X	X	
	Önkormányzati intézményrendszer fejlesztése	X	X	X	X
vállalkozói képességek fejlesztése	Vállalkozási készségek fejlesztése	X	X	X	
	Irányított pályatervezés			X	
	Szolgáltatások új, induló vállalkozások számára	X	X	X	
ösztönzés a fejlesztésre	Beszélgető körök			X	X
	Vállalkozói körök, fórumok	X	X	X	
	Baksi nagykövet program	X		X	X

Az utolsó tábla azt mutatja, hogy a közösségfejlesztés egyes programjai miként járulnak hozzá a turisztika, gazdaságfejlesztés, humánerőforrás fejlesztés és közösségfejlesztési céljainak eléréséhez.

	<i>Célok</i>	<i>Turizmus</i>	<i>Gazdaságfejlesztés</i>	<i>Humánerőforrás fejlesztés</i>	<i>Közösségfejlesztés</i>
	<i>Programok</i>				
a településen élők közösségi személyekké történő formálása, egy közösség részévé válás támogatása	intézményeken belüli programok		X	X	X
	Igény szerint kialakított programok	X	X	X	X
	Faluszintű rendezvényeken minél szélesebb körű részvétellel	X			X
	Önkéntesek bevonása a programokba	X		X	X
	Célzott közösségfejlesztési programok				X
előítélet nélküli együttélés	intézményeken belüli programok		X	X	X
	Igény szerint kialakított programok	X	X	X	X
	Faluszintű rendezvényeken minél szélesebb körű részvétellel	X			X
	Célzott közösségfejlesztési programok				X
összerfogássa I előre jutás	Önkéntesek bevonása a programokba	X		X	X
	OpenSpace jellegű program, külső segítség			X	X
	Célzott közösségfejlesztési programok				X
alakuljon ki a településért való önkéntesség elismerése,	Önkéntesek bevonása a programokba	X		X	X
	Célzott közösségfejlesztési programok				X
	OpenSpace jellegű program, külső segítség			X	X

A projektötletek megvalósításának következő lépése a konkrét cselekvési és ütemterv terv kidolgozása lehet, amelyben prioritizált rendszerben jennek meg elképzeléseink. Keretet és rendszert jelent majd ez a következő évek projektjeinek kidolgozásakor. Így lehet ez a stratégia egy olyan fundamentum, amelyre építkezve egy koherens rendszerben tudjuk majd fejlesztéseinket tervezni és irányítani.

A megvalósítás során így nem feledjük majd, hogy Baks jövőképe: **„Olyan települést szeretnénk, ahol minden háztartásban legalább egy kereső személy él, amely minden Baksi család számára megteremti a megélhetés lehetőségét. A helyi és az ide letelepedett cégek, vállalkozások versenyképes jövedelmet biztosítanak a lakosok számára, és ezek rugalmas munkaszervezési formákat (megváltozott munkaképességűek, anyák elhelyezkedése, rugalmas munkaidő) alkalmaznak. A település hagyományainak őrzése egy olyan kiemelkedő vonzerő, amely fellendíti a turizmust, így újabb munkahelyek generálódnak. A lakosok számára a képzés, oktatás egy olyan magától értetődő igény, amely a munka fogalmával szorosan összefüggő szükséglet. A foglalkoztatás és oktatás pozitív hatásainak köszönhetően nem csak a lakosság, hanem a falu is önfenntartóvá válhat, ahol az egymást gerjesztő pozitív gazdaság i –turisztikai - demográfiai folyamatok nem szorulnak külső beavatkozásra, azok élhető, vonzó településsé teszik Baksot. A falu külső megítélése és a közbiztonság is javulhat mindezek által, amely képzett munkaerő és újabb vállalkozások idetelepülésével járhat.”**